११०।पु.८२

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक [illegible]।पु. ८२ (५३३)

ग्रंथ नाव [illegible]वाशी रामायण.

विषय कथा पुराणे

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

क्र. १०

मराठी

कथा-पुराणे

तुरित

४१० | पु ५२

श्री एकनाथ यांचे

भावार्थ रामायण

श्री रंगनाळके ना[illegible]से

पंडित यांनी

मंदिरांत वापरण्यासाठी भेट म्हणून दिले

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

श्रीराम सर्वांसि ॥ आवडता अहर्निशी ॥ जीवो ल्हासि श्रीरामु
॥१८॥ जैसें चंद्रकर चकोरा ॥ तैसा रामु चराचरा ॥ आवडता
नारीनरा ॥ जीवा समग्रा अतिप्रियु ॥१९॥ वशिष्ट सांगे रा
यापासि ॥ रामु शस्त्रास्त्र विद्याराशी ॥ तें चि पाहावया राया
सी ॥ निजमानसि उल्हासु ॥२०॥ जाणोनि राजमनोगत ॥ व
शिष्ट आज्ञापि रघुनाथ ॥ पाहो इच्छि दशरथ ॥ आज्ञा
समर्थ ह्मणे रामु ॥२१॥ गुरुवचन पित्रुवचन ॥ साधु सज्ज
न आज्ञापन ॥ उलंघितो अभाग्य पूर्ण ॥ तो पाषाण नर दे
ही ॥२२॥ गुरु आज्ञेचे उत्तर ॥ जैं कतां करावें अतिसत्वर ॥
मुहूर्त पाहे तो पामर ॥ करि विचार तो मूर्ख ॥२३॥ मिलवं
केवळ आज्ञाधार ॥ ऐसें बोलोनि रघुवी:र ॥ कासघे तली

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

सत्वर॥ जालासु मित्र सन्नधु॥२४॥ गुरू आज्ञेचे विंदाण॥
देहिना त्या आलें स्फुराण॥ आंगीन समाय सत्राण॥ प्रताप
पूर्ण गुरू वाक्यें॥ २५॥ गुरू वाक्याच्या उल्हासु॥ नाहि तो जा
णा केवळ पशु॥ शिष्यामाजि तो हि राधावसेशु॥ ज्यासि आ
ळसु गुरू वाक्या॥ २६॥ देखोनि साटोपि रघुवीर॥ वशिष्टा
सि उल्हास थोर॥ जे वि देखोनि पूर्णचिंद्र॥ क्षीरसमुद्र हे
लावे॥२७॥ तैसें जाहालें वशिष्टासि॥ थोर अल्हादु दशर
थासि॥ देखोनि साटोप पुत्रासि॥ रंगु भुमिसि शृंगारी॥२८॥
राये रंग शृंगारिला॥ देखोनि विश्वकर्मा शंकला॥ स्वर्गु तेणे
फिका केला॥ लाजिनला कुविळासु॥२९॥ अळकावतीचि
सौभाग्य थोरी॥ रंगीन सरे निंबलोणा नाही॥ तैसिया रंगा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

जिमाल्लारी॥ रंगधारी श्रीरामु॥ ३०॥ धनुर्विद्या अलक्ष वि
द्या॥ छतिस दंडि युद्ध विद्या॥ समुखा विमुखी किराण वि
द्या॥ मालविद्या लघु विद्या॥ ३१॥ गजवाजीरथारोहणे॥ नि
राधारि युद्ध करणे॥ आकाशासी चुनि परते जाणे॥ मेरू
उडवणे तृणप्राय॥ ३२॥ ऐसिया विद्या अलौकिक॥ गुरू
आज्ञा दावि अनभ्यक॥ प[illegible] आले नागरीक॥ साधुलोक
ढेसले॥ ३३॥ रंगितभार [illegible]र॥ विद्या दाविल समग्र॥ पा
हो आले सुरवर॥ विमानि अंबर दाटले॥ ३४॥ तंकाळि रा
मलक्ष्मण॥ मांडुनि माहेश्वरी ठाण॥ धनुर्विद्येच्ये लक्षण॥
स्वये पूर्ण दाविलि॥ ३५॥ देखोनि श्रीरामाचे गुण॥ सुरासुर
कंपायमान॥ नराचे साकोळले नयन॥ दयदीप्यमान ते
जस्वि॥ ३६॥ बाणतेजे छेदि गगन॥ गगनोदरीचि अल

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

क्ष खुण ॥ स्वये लक्षु जाणे आपण ॥ अनुसंधान श्रीराम ॥
३७॥ बाण पिसाऱ्याच्या वारा॥ शत्रुसहीत उड विरहं वत्र॥ ग
गनि भवंडितु गरगरा॥ जेवि तृणांकुरा वाहटुळि॥ ३८॥ श्री
रामबाणाच्या प्रताप॥ मेरु मांदाराचळ कांप॥ शेषो सहस्त्र
मुखा लागे धाप॥ कूर्म लोटोपलटु पडु लागे॥ ३९॥ सिंहना
दाच्या आलि गजर॥ भेणे [illegible] पाडे जिव्हार॥ परदळि हा
हाकार॥ वीरधीर मुर्छित॥ ४०॥ फरशा पट्टिश तोमर॥ ग
दा मुद्गल लहुडी चक्र॥ [illegible] च्या महामार॥ दावि अ
नुकार शत्रुदमनि॥ ४१॥ आसिपाश शूळ शक्ति धर॥ छति
सदंडा युधि चमत्कार॥ दावित शस्त्राचा महामार॥ शत्रुसं
हार निर्दळनि॥ ४२॥ मोडण खड्गाचा धारकु॥ दावि थरकस
रकु चमकु॥ मोडण धडकेला उनि धाकु॥ पाडियेक पेकुमु

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

3A

छिन्नु ॥ ८३ ॥ पुढिलावे गाचे निउडाणे ॥ शत्रुसमुदावो मर्दनि ॥
तेणेचि पाठिमोरे फिराणे ॥ निर्दळणे आरीवीर ॥ ८४ ॥ पुढि
लें घाये मागिलें पाडी ॥ मागिलें घाये पुढिलें तोडी ॥ ऐसिया
माराच्यापर वडी ॥ रण निर्वडी दाविलु ॥ ८५ ॥ निर्वाणे युध्या
चा निर्वाहो ॥ मागिला पुढिला येकु चि घावो ॥ तो लोया बोदा
वितपाहो ॥ ऋषी आणि [illegible] वर्णिल ॥ ८६ ॥ जाणे माळवि
घाकुसरी ॥ उरीशिरी हा[illegible] पारी ॥ लाळिले आपणु निया
वरि ॥ चक्राकारि उपटितु ॥ ८७ ॥ अष्टांगिच्याकळा जा
णे ॥ कळ लाउनि प्राण घेणे ॥ येकां गुप्ताचे निचेपणे ॥
जिवे मारणे महावीर ॥ ८८ ॥ लडबाहाणो निलांतडि ॥ ग
जेसहीत वीर पाडी ॥ रथमोडुनि कडाडि ॥ रणारगडी पा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

पश्चात ॥४९॥ जाणे रथिं आरोहण ॥ रथगतिचे प्रेरण ॥ ग
तिविगुति परिभ्रमण ॥ चक्रवर्त्ते नरथांचें ॥५०॥ रथाचिया
सवेगता ॥ धात्रुरम अपसव्यता ॥ घालुनि चालवि निजर
था ॥ रथयोग्यता दाविलु ॥५१॥ निरालंबिचिया गमना ॥ र
थ चालउ सके गगना ॥ [illegible]तां रथ गलित क्षपणा ॥ विस्म
यो मना सुरसिद्धा ॥५२॥ [illegible] जें न आलियावरि ॥ उडौ
५ नि बैसें कुंभांतरि ॥ म[illegible] युद्धाचारी ॥ महामारी ग
जयोद्धा ॥५३॥ गजे परसैन्य आकळी ॥ रथ रगडी गजाल ५
ळी ॥ गजे गजदळ निर्दळी ॥ रणरंगोळि गजयोद्धा ॥५४॥
बैसो जाणे अश्वावरी ॥ वागवि युध्याचे माहामारी ॥ नाच
विती चपायावरी ॥ रणांतरि विचरलु ॥५५॥ अश्वखुरा

A Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

चेनि महारजें ॥ वैरीपावले निर्बुजें ॥ शस्त्रें विसरलें गजबजें ॥
वारू रघु राजेप्रेरितां ॥५६॥ लागतां अश्वांचि महाखड ॥ सै
न्य होय जी दुधड ॥ तोडितु वीराचे रुंड मुंड ॥ वैरी दुखंड र
णरंगी ॥५७॥ ऐसें नाना अनुकार ॥ अश्वगजरथाचे संचा
र ॥ शस्त्रा अस्त्रांचे महामार ॥ दावि चमत्कार रघुनाथु ॥
५८॥ युद्धादि याचा अनुका[illegible] ॥ श्रीरामाच्या अति दारूण ॥
देखोनि येके मुर्छापन ॥ ये[illegible] प्राण सांडु पाहाति ॥५९॥
येकी घेतल्ले परम धाका ॥ येकांसि लागली याधुकधुका ॥
येक करिलि लघुशंका ॥ येके देखात बडिपडली ॥६०॥ दे
खोनि श्रीरामप्रताप ॥ सुर सिद्धा सुटे कांप ॥ दैत्या दानवा अ
हाकंप ॥ दुर्धर रूप श्रीराम ॥६१॥ भूत भविष्य वर्त्तमान ॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

जाण ते जे सज्ञान ॥ ते हि धाके कंपायमान ॥ याचा दारूण दे
खोनि ॥ ६२ ॥ श्रीराम याचा अतिदुर्धर ॥ देखोनि राजा सुखनि
र्भर ॥ विद्यानिपुण जाले कुमर ॥ हा द्रढ निर्धार रायासि ॥
६३ ॥ राजा असंतह रूष निर्भर ॥ वोवाळि वस्तु जात अपार ॥
सुरवर करिति जयजयकार ॥ सुमन संभार वरूषलि ॥ ६४ ॥
देखोनि या दुर्धर याचा ॥ ह... शिष्याचिया जिवा ॥ आनंदे
आलंगी राघवा ॥ प्रेम सहृ... अल्हादे ॥ ६५ ॥ शास्त्रास्त्र वि
द्येचा साटोप ॥ लंबाम जदा...ला सद्रूप ॥ धन्य धन्य विजया
चा प्रताप ॥ रूपा सरूप लुष्टला ॥ ६६ ॥ मास्या वरदाचे द्विपं
च बाण ॥ यले राखा दोघे जण ॥ युद्ध मांडलिया निर्वाण ॥ ज
यो संपूर्ण ये हि बाणी ॥ ६७ ॥ याचि बाणाच्यापें पोटी ॥ शास्त्र

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

५४

अस्त्रे कोट्यान कोटी ॥ स्फुटोनु शास्त्रसमूह आदी ॥ ते गुह्य
गोठी सांगीतली ॥ ६८ ॥ यापरि आप्तलें संमान ॥ दोघां देउ
नि आश्वासन ॥ निजगजरें अवघे जण ॥ राजस्तुवनप्रवे
शले ॥ ६९ ॥ श्रीराम सर्वगुणें संपूर्ण ॥ रायासि कळलें लक्ष
ण ॥ तेंचि वशिष्ठासि आपण । गुह्य संपूर्ण पुसतु ॥ ७० ॥
राज्यं अभिषेक कैवार घु[illegible] ॥ हा दृढ मासा मनोरथ ॥
क्रा स्वामिन सांगावा इत्यर्थ ॥ [illegible]चि कार्यार्थि मी करीन ॥ ७१ ॥
वशिष्ठ सांगेल आपण ॥ श्रीरामासि अभिषेचन ॥
एका जनार्दना शरण ॥ कथा मनोज्ञ अवधारा ॥ ७१ ॥
इति श्रीभावार्थरामायणे अयोध्याकांडे एकाकारटीका
यां श्रीराम शास्त्रविद्यादर्शनिपरथ मातुळाभिगेमनं नाम प्रथम १

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com